

Justitsministeriet
Politi- og Strafferetsafdelingen
Strafferetskontoret
Slotholmsgade 10
1216 København K

RIGSADVOKATEN
FREDERIKSHOLMS KANAL 16
1220 KØBENHAVN K

TELEFON: 7268 9000
FAX: 7268 9004
E-MAIL: RIGSADVOKATEN@ANKL.DK
www.anlagemyndigheden.dk

DATO 22. januar 2020

JOURNAL NR.
RA-2019-3200507-29

SAGSBEHANDLER: AKJ/

Redegørelse for praksis vedrørende straffelovens § 82, nr. 13

1. Justitsministeriet har ved e-mail af 5. november 2019 anmodet Rigsadvokaten om at redegøre for praksis vedrørende straffelovens § 82, nr. 13, hvorefter det ved straffens fastsættelse i almindelighed skal indgå som formildende omstændighed, at straffesagen mod gerningsmanden ikke er afgjort inden for en rimelig tid, uden at det kan bebrejdes gerningsmanden.

Justitsministeriet har præciseret, at der ønskes en redegørelse for trykt og utrykt praksis inden for de seneste 5 år, ligesom anklagemyndighedens strafpåstand i de konkrete sager ønskes oplyst, i det omfang det er muligt.

Rigsadvokaten har til brug for besvarelsen anmodet politikredsene og de regionale statsadvokater om illustrative eksempler på domme inden for de seneste 5 år, hvor retten ved straffens fastsættelse har inddraget lang sagsbehandlingstid som formildende omstændighed. Rigsadvokaten har endvidere anmodet om en angivelse af anklagemyndighedens strafpåstand i de konkrete sager, i det omfang det er muligt.

Eksempler fra trykt og utrykt retspraksis inden for de seneste 5 år er refereret i vedhæftede bilag. Sagsbehandlingstiden er så vidt muligt angivet som perioden fra anmeldelse til endelig dom. I de tilfælde, hvor anmeldelsestidspunktet ikke fremgår af sagen, er sagsbehandlingstiden angivet som perioden fra gerningstidspunkt/sigtelse til

endelig dom. For så vidt angår disse tilfælde skal det bemærkes, at der ikke altid vil være tidsmæssigt sammenfald mellem gerningstidspunktet og anmeldelsen.

Der kan i øvrigt henvises til Rigsadvokatens bidrag til Justitsministeriets besvarelse af spørgsmål nr. 72 (Alm. Del) fra Folketingets Retsudvalg, hvor trykt retspraksis fra Tidsskrift for kriminalret (TFK) og Ugeskrift for Retsvæsen (UFR) igennem de seneste 3 år er gennemgået. Disse afgørelser er ikke medtaget i vedhæftede bilag.

2. Det følger af straffelovens § 82, nr. 13, at det ved straffens fastsættelse i almindelighed skal indgå som en formildende omstændighed, at straffesagen mod gerningsmanden ikke er afgjort inden for en rimelig tid, uden at dette kan bebrejdes gerningsmanden. Bestemmelsen i straffelovens § 82, nr. 13, skal ses i lyset af artikel 6, stk. 1, i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention og den heraf afledte retspraksis, hvorefter enhver har ret til en retfærdig rettergang inden en rimelig frist.

Det beror på rettens konkrete vurdering af sagens samlede omstændigheder, om straffen i en sag bør fastsættes under henvisning til bestemmelsen i straffelovens § 82, nr. 13. I den forbindelse lægges der bl.a. vægt på forbrydelsens karakter, sagens betydning og kompleksitet samt den tiltaltes og myndighedernes adfærd i forbindelse med sagens behandling.

Der er derfor ikke i alle sager, hvor der har været tale om lang sagsbehandlingstid, grundlag for at nedsætte straffen. Endvidere kan der ikke opstilles præcise retningslinjer for, at en bestemt varighed for en sags behandling, f.eks. et bestemt antal måneder eller år, i sig selv medfører, at der foreligger en lang sagsbehandlingstid, der vil kunne føre til en formildelse af straffen. Der findes således i retspraksis eksempler på, at selv meget lange sagsbehandlingstider ikke har medført en nedsættelse af straffen, idet der har foreligget en rimelig begrundelse for, at sagen ikke på et tidligere tidspunkt har kunnet færdigbehandles. Omvendt vil selv kortere sagsbehandlingstider efter retspraksis - afhængig af sagens konkrete omstændigheder - kunne medføre en formildelse af straffen, hvis der ikke kan påvises særlige forhold i sagen, som kan begrunde sagsbehandlingstidens længde.

3. De gennemgåede domme afspejler, at sagerne fordeler sig nogenlunde ligeligt mellem straffelovssager og særlovssager, ligesom straffelovens § 82, nr. 13, anvendes både i bødesager og i sager, hvor der udmåles en frihedsstraf. I flere bødesager henvises til udmålingsprincippet i U.2012.2316H og U.2012.2317H i forbindelse med fastsættelse af bøden. I sager, hvor der udmåles en frihedsstraf, ses formildelsen typisk at udmønte sig således, at straffen udmåles som en helt eller delvis betinget straf. Der er også domme,

hvor der på grund af lang sagsbehandlingstid meddeles strafbortfald, jf. straffelovens § 83, 2. pkt.

Gennemgangen peger endvidere i retning af, at den samlede sagsbehandlingstid som udgangspunkt skal være på mere end 1½ år for sager, der afgøres i første instans, før domstolene i almindelighed lader sagsbehandlingstidens længde indgå som en formildende omstændighed ved straffens fastsættelse. For så vidt angår sager afgjort i anden og tredje instans peger gennemgangen på, at der skal foreligge en sagsbehandlingstid, der er væsentligt længere, før det kan føre til en formildelse af straffen.

Der kan i den forbindelse tillige henvises til Rigsadvokatens bidrag til Justitsministeriets besvarelse af spørgsmål 242 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg, hvor det bl.a. fremgår, at en overordnet gennemgang af trykt praksis for de seneste 10 år indikerer, at den samlede sagsbehandlingstid fra anmeldelse til dom i 1. instans skal op på mindst 1 ½ år, før domstolene i almindelighed overvejer muligheden for i medfør af straffelovens § 82, nr. 13 og 14, at tillægge sagsbehandlingstidens længde en formildende omstændighed ved straffens fastsættelse.

Med venlig hilsen

Monica Lange
Vicestatsadvokat